

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-2223/2013. számú ügyben**

Előadó: dr. Láposy Attila

Az eljárás megindítása

Egy fogyatékossgal élő személyek jogait és érdekeit védő civil szervezet fordult panasszal Hivatalomhoz, amelyben az általa képviselt személy nevében fogalmazott meg kifogásokat a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sport tv.) olimpiai járadék megállapítására vonatkozó szabályai kapcsán és kérte, hogy kezdeményezzem az álláspontja szerint aggályos rendelkezések alkotmánybíróági felülvizsgálatát. A panaszos még 2011-ben az athéni Speciális Olimpián 2011-ben két arany és egy ezüstérmét nyert, ennek nyomán pedig 2012-ben olimpiai járadék iránti kérelemmel fordult a szaktárca sportért felelős helyettes államtitkárához. A helyettes államtitkár azonban azzal az indokkal utasította el a kérelmet, hogy a Sport tv. 59. § (1) bekezdése taxatív meg határozza azokat a versenyeket (köztük például a Paralimpiát, illetve a Siketlimpiát), amelyeken elért kiemelkedő eredmény nyomán a sportoló járadék jogosultságot szerezhets. A helyettes államtitkár arra hivatkozott, hogy a Sport tv. meghatározásában a Speciális Olimpia egyáltalán nem szerepel, így az azon elért első helyezés sem alapozza meg a járadékra való jogosultságot. A panaszos szerint ez hátrányos megkülönböztetést okoz, mivel nincsen ésszerű indoka annak, hogy a Speciális Olimpia nem szerepel a hatályos törvényi felsorolásban.

Mivel a panaszban foglaltak legfeljebb szabályozási hiányosságra, ellentmondásos jogalkalmazói gyakorlatra engedtek következtetni a közvetlen alkotmánybíróági indítványozást nem láttam indokoltnak. Kérdésként merült fel ugyanakkor az, hogy mivel indokolható, hogy a Magyarországon élő értelmi fogyatékossgal élő személyek sportolását szervező Magyar Speciális Olimpiai Szövetség által indított, a Speciális Olimpián résztvevő, ott kiemelkedő eredményt elérő sportolók nem jogosultak az olimpiai járadékra. A beadvány kapcsán felvetődött, az olimpiai járadék megállapításával kapcsolatos szabályozást érintő kérdések tisztázása érdekében így az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (4) bekezdése alapján hivatalból vizsgálatot indítottam. A hivatalbóli vizsgálat elrendelését indokolta továbbá az Ajbt. 1. § (3) bekezdése, amely szerint az ombudsman tevékenysége során megkülönböztetett figyelmet fordít a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett, a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtásának segítésére, védelmére és ellenőrzésére. A vizsgálat keretében az Ajbt. 21. § (1)-(2) bekezdése alapján megkerestem az emberi erőforrások miniszterét, hogy a kérdéskör kapcsán tervezett jogalkotási intézkedésekről, a hatályos szabályozás szakmai és jogi indokairól és háttéréről adjon tájékoztatást.

Megállapított tényállás

1. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának sportért és ifjúságért felelős államtitkára válaszában arról tájékoztatott, hogy a különböző sport világeseményeken elért eredmények jutalmazásában szükséges és sportszakmai szempontból indokolt differenciálás alkotmányjogi összefüggéseit, a korábbiakban az olimpiai járadékra való jogosultságot keletkeztető sporteredmények körének szabályozását az *Alkotmánybíróság már korábban vizsgálta*. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy egy meghatározott sporteredményhez nem fűződik az Alkotmányból levezethető, alanyi jogon járó kedvezmény, pénzbeli juttatás. Az esetleges kedvezmény, juttatás módjának, feltételrendszerének, tartalmának megállapítása a jogalkotó mérlegelési jogkörébe tartozik. A támogatás feltételeinek megállapítása során a jogalkotó – az őt

megillető széleskörű mérlegelési szabadságra is figyelemmel – nem járhat el önkényesen, azaz az egyes személyek közötti különbségtétel csak tárgyilagos, ésszerű indokokon alapulhat.

Az olimpiai járadék tehát *törvényi rendelkezésen alapuló, de nem alanyi jogosultság alapján nyújtott juttatás*. Jogosultsági szempontból ugyanez mondható el a meghatározott sport világesemények után nyújtható egyszeri jutalmazásról és eredményességi támogatásról is. A jogalkotó az olimpiai járadékra vonatkozó szabályozás során az adott sportrendezvény "jellegének", illetőleg a sportrendezvényt szervező-ellenőrző nemzetközi szervezeteknek meghatározó jelentőséget tulajdonít. Tehát nem önmagában, általában sportrendezvényen bármikor elért érmes helyezést követel meg a juttatás odaítéléséhez, hanem a kedvezményt (olimpiai járadékot) egy adott időponttól megrendezett olyan sportversenyen elért érmes helyezéért nyújtja, amelyet már egy szakmailag széles körben elismert nemzetközi sportszervezet szervezett, garantálva a sportszakmai szempontok egységes érvényesülését. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság meghatározó szerepe hosszú évtizedek óta ismert, mint az olimpiai részvételhez szükséges versenyelőírások (előselejtezők, kvalifikációs versenyek) kialakítója és az olimpiának sportszakmailag intézményes és elismert "hitelesítő szervezete".

A *fogyatékossgal élő sportolók részére* az 1989-ben alakult Nemzetközi Paralimpiai Bizottság szintén négyévente rendezi meg a paralimpiai játékokat, amelyekre – a versenyszámok és a különböző fogyatékossgban szenvedő versenyzők növekvő létszámára is figyelemmel – kvalifikáló versenyeken lehet a részvételi jogot megszerezni. 1989-től kezdődően tehát a paralimpiai versenyeket már egy központi nemzetközi szervezet, a Nemzetközi Paralimpiai Bizottság szervezi, koordinálja, felügyeli, illetőleg az azon elért sporteredményt "hitelesíti". A helyettes államtitkár rámutatott, hogy sportszakmai szempontból az olimpiai, paralimpiai versenyrendszertől eltérő szervezettségű és kvalifikációjú sport világeseményeken elért helyezésekért nem indokolt minden esetben, feltétel nélkül állami jutalmat vagy más módon központi költségvetési forrásból juttatást adni. Az ilyen versenyeken – az olimpiai, paralimpiai részvételnél gyakran jóval kisebb létszámú versenyzői körben – született sporteredmények ugyanis sportszakmai tekintetben nem hasonlíthatók össze az olimpiai, paralimpiai sportteljesítménnyel, mint az állami jutalmat, juttatást keletkeztető eredménnyel. A sport minden területén - beleértve a fogyatékos emberek sportjának területét is – megfigyelhető újabb és újabb sportágak, azon belül további versenyszámok megjelenése, egyre nagyobb számú nemzetközi sportesemény megrendezése. E tényezők következtében sportszakmai szempontból indokolt a differenciálás a sporteredmények jutalmazása, támogatása tekintetében is.

A válaszban szerepel, hogy a *Speciális Olimpia versenyzőinek alanyi körét* különböző szintű, jellemzően középsúlyos értelmi fogyatékos sportolók alkotják. A Speciális Olimpia versenyrendszerében a sportoló teljesítményét elsősorban saját képességeihez és nem a többi versenyző eredményeihez mérik. Az így elért sporteredmények ezért mind egymással, mind az épek sportjában mért teljesítményekkel *nehezen vethetők össze*. Hivatkozott arra, hogy az ép és a fogyatékossgal élő sportolók meghatározott világversenyein született eredmények között jutalmazási, támogatási szempontból a jogalkotó méltányossági alapon, az esélyegyenlőséget is figyelembe véve, szigorú szakmai kritériumok szerint lehet különbséget tenni. Utalt a válasz arra, hogy az eddigiekben a Speciális Olimpián elért kiemelkedő sportteljesítményért a speciális olimpikonok – a sportteljesítmények összehasonlíthatóságának a hiánya miatt – *egyszeri tárgyjutalomban részesültek*, amely a szaktárca álláspontja szerint a sporttársadalom által elfogadott eszköznek bizonyult az *állami elismerés* jogpolitikai céljának elérésére.

A helyettes államtitkár tájékoztatott, hogy a 2013. május 8-ai kormányülés napirendjén szerepel az *egyres kimagasló eredmények állami jutalmáról szóló kormányrendelet-tervezet*, ami olyan szabályozás kialakítását biztosítja, amely eredményeként a Speciális Olimpián

meghatározott eredményt elért sportolók *pénzjutalomban részesüljenek*. A tárgyjutalom korábbi értékéhez képest jelentősen megnövelt mértékű pénzjutalom alkalmas arra, hogy az állami megbecsülést a Speciális Olimpia résztvevői felé kifejezze. Végül hangsúlyozta, hogy nagyra értékeli a speciális olimpikonok teljesítményét, azonban *az olimpiai járadék jelenlegi törvényi szabályozása megalapozott sportszakmai, jogi alapokon nyugvó szakpolitikai döntés*. A szaktárca tudomása szerint sem a Kormány, sem az Országgyűlés nem tervezi a szabályozás módosítását, azt sportszakmai szempontból nem támogatnák, így arra vonatkozó indítványt sem tesznek.

2. A panasz nyomán mindenekelőtt áttekintettem a *vonatkozó jogi szabályozást*. Az *olimpiai járadék megállapításával* kapcsolatosan a Sport tv. 59. § (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy a harmincötödik életévének betöltését követő hónap 1. napjától kezdődően élete végéig olimpiai járadékra jogosult az a magyar állampolgár, aki a magyar nemzeti válogatott tagjaként akár egyéni számban, akár csapattagként: a NOB által szervezett nyári vagy téli olimpiai játékokon vagy a FIDE által szervezett Sakkolimpián, illetve 1984-től kezdődően Paralimpián vagy Siketlimpián első, második vagy harmadik helyezést ért el. Az 59. § (2) bekezdése alapján az érmes sportoló a járadék megállapítására és folyósítására irányuló kérelmét a harmincötödik életévének betöltését követő hónap 1. napjától kezdődően terjesztheti elő a MOB-hoz. A kérelem jóváhagyása esetén a járadékot a kérelem benyújtásának időpontjától kezdődően – a kérelem benyújtása és a folyósítás időpontja közötti időtartamra jegybanki alapkamattal növelt értékben – kell folyósítani. A Sport tv. 61. § (12) bekezdése előírja, hogy e törvény alkalmazásában olimpiai játékoknak minősülnek a szocialista országok versenyzői számára 1984-ben megrendezett „A” kategóriás nemzetközi versenyek, sakkolimpiának minősülnek a Nemzetközi Siket Sakkszövetség (ICSC) és a Vakok Nemzetközi Sakkszövetsége (IBCA) által a siketek és nagyothallók, valamint a vakok és gyengénlátók számára 1984-től kezdődően megrendezett sakkolimpiák is. Az olimpiánként, paralimpiánként, sakkolimpiánként és siketlimpiánként érmes helyezés csak akkor keletkeztet járadékra való jogosultságot, ha az érmes helyezést megalapozó versenyszám kvalifikációs versenyrendszerben került megrendezésre, vagy az érmes helyezést megalapozó versenyszámban legalább 8 nemzet indult.

A helyettes államtitkár válaszában jelzett, akkor még *kormányrendelet-tervezet*, az egyes kimagasló sporteredmények állami jutalmáról szóló 200/2013. (VI. 13.) Korm. rendelet 2013. június 13-án lépett hatályba. A kormányrendelet 1. § 5. pont i) pontja alapján sport világeseménynek minősül a Nemzetközi Speciális Olimpia Szövetség (a továbbiakban: SOI) által szervezett nyári és téli Speciális Olimpia. A kormányrendelet alapján az állami jutalom pénzjutalom, a versenyzői pénzjutalom mértéke pedig a Speciális Olimpia esetében az első számú mellékletben meghatározott összeg egy százaléka. A kormányrendelet tartalmazza, hogy a Speciális Olimpia esetében állami jutalom a SOI szabályzata szerinti versenyrendszerben meghatározott egyes képességszinteken belül az eredményesség alapján felállított első divízióban (a továbbiakban: első divízió) elért 1-8. helyezés alapján adható. Ha az első divízióban nincs az 1-8. helyezésre elegendő számú versenyző, az 1-8. helyezések be nem töltött helyeire a képességszinten belüli, eredményesség alapján következő második divízió soron következő legjobb helyezett versenyzői kerülnek. A kormányrendelet 2. §-a azt is rögzíti, hogy a Speciális Olimpia esetében az edzői, nevelőedzői és a sportszakemberi jutalom kiszámításának viszonyítási alapját a Siketlimpia kapcsán meghatározott versenyzői pénzjutalom mértéke képezi.

Az érintett alapvető jogok és alapelvek

– az egyenlő bánásmód követelménye [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés: „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj,

szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”];

– az esélyegyenlőség elve: *„Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”* [Alaptörvény XV. cikk (4) – (5) bekezdés]

Alkalmazott jogszabály

– a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sport tv.);
– a Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény (ENSZ Egyezmény).

A vizsgálat megállapításai

I. Az alapvető jogok országgyűlési biztosának feladat- és hatáskörét, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének 1) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Elsőként azt vizsgáltam, hogy az ügyben érintett szervek tevékenységére a jelzés nyomán hivatalból folytatott vizsgálat keretében kiterjed-e a hatásköröm. A Sport tv. 38. § (1) bekezdése alapján a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) a Nemzetközi Olimpiai Bizottság által kizárólagos nemzeti olimpiai bizottságként elismert, a sporttal összefüggő országos közfeladatok ellátó köztestület. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés d) pontja hatóságként nevesíti a kötelező tagság alapján működő köztestületet, a vizsgált szabályozást alkalmazó MOB pedig a Sport tv. alapján ilyen köztestület, így rá az ombudsman vizsgálati hatásköre kiterjed.

A hivatalból indított vizsgálati keretekkel kapcsolatban rögzíthető, hogy az ombudsman számára egy adott jogi szabályozás alapjogi aspektusú vizsgálatára, valamint jogszabályi hiányosságával, tartalmi hibáival összefüggő intézkedések megfogalmazására a törvény lehetőséget teremt. A *preventív alapjogvédelemre is hangsúlyt helyező ombudsmani gyakorlat* alapján a biztos mandátuma keretei között marad akkor, amikor az alapjogi aspektusú vizsgálatához nélkülözhetetlen módon, hivatalbóli eljárás keretében, éppen a konkrét alapjogsérelmek és ezen alapuló panaszok megelőzése érdekében áttekinti a releváns jogi szabályozás egyes elemeit, feltérképezi és jelzi a jogalkotó szervek vagy az Alkotmánybíróság irányába a normaszöveggel kapcsolatban felmerülő alkotmányossági aggályokat.

II. Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság szerint a *megkülönböztetés tilalma* arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként – egyenlő méltóságú személyként – kell kezelnie, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. Bár az Alkotmány szövegszerűen az alapvető jogok tekintetében tiltja a hátrányos megkülönböztetést, a töretlen alkotmánybírósági gyakorlat alapján a tilalom, ha a megkülönböztetés sérti az emberi méltósághoz való alapvető jogot, kiterjed az egész

jogrendszerre. Arra figyelemmel, ha a megkülönböztetés nem az alkotmányos alapjogok tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos helyzetű, azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között.¹ Az Alkotmánybírósági gyakorlat által kimunkált ún. ésszerűségi teszt alkalmazásával állapítható meg, hogy egy adott normatív szabályozás, jogalkalmazói gyakorlat vagy egyedi döntés ellentétes-e a hátrányos megkülönböztetés alkotmányi tilalmával. Az ésszerűségi teszt egyrészt egy összehasonlíthatósági, másrészt egy indokolhatósági próbából áll. Az összehasonlíthatósági próba során azt kell vizsgálni, hogy a megkülönböztetés azonos helyzetben lévő jogalanyok között merül-e fel, az indokolhatósági próba pedig annak vizsgálatát jelenti, hogy ha azonos csoportba tartozók között áll fenn a megkülönböztetés, akkor az ésszerű indokon nyugszik-e, van-e „tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka”.

A helyettes államtitkár válaszában is hivatkozott *617/B/2000. AB határozatában* az Alkotmánybíróság arra jutott, hogy nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét az, hogy csak az 1984-től paralimpiai játékoktól kezdődően állapít meg járadékra való jogosultságot. Az Alkotmánybíróság szerint egy meghatározott sporteredményhez nem jár az alkotmányból levezethető, alanyi jogú kedvezmény, így rendszeres pénzbeli juttatás sem. A kedvezménynyújtás módja, feltételrendszere, tartalma a jogalkotó mérlegelési jogkörébe tartozik, ugyanakkor a szabályozásnál nem járhat el önkényesen. Az Alkotmánybíróság úgy találta, hogy a jogalkotó a fogyatékos sportolók járadékának az összegét – meghatározott nemzetközi sportversenyen elért érmes helyezéssel igazodóan – a többi sportolóval azonos összegben határozta meg. Rámutatott, hogy a megalapozott szakmai kritériumok hiánya miatt az adott sporteredmény elérésében, elismerésében mutatkozó ellentmondások elkerülése érdekében, az adott sportrendezvény „jellegének”, illetőleg a sportrendezvényt szervező-ellenőrző nemzetközi szervezeteknek meghatározó jelentősége lehet. A szabályozás kialakítása során tehát a jogalkotó sportszakmai szempontokat érvényesíthet. Az Alkotmánybíróság a *124/B/2008. AB határozatában* az olimpiai járadékra vonatkozó szabályozás vizsgálata során ismételten azt hangsúlyozta, hogy az olimpiai járadék tehát *ex gratia* juttatás, senkinek nincsen rá az Alkotmányból levezethető alanyi joga. Mindebből kiindulva az Alkotmánybíróság megítélése szerint az, hogy a jogalkotó úgy döntött, a kiemelkedő olimpiai eredményekhez járadékot rendel, míg más világversenyeken elért helyezéseket nem honorál, nem minősül ésszerűtlen, önkényes megkülönböztetésnek, a jogosultak körének meghatározása a csoportképzési szabadságának keretei között marad.

Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése szerint Magyarország az *esélyegyenlőség megvalósulását* külön intézkedésekkel segíti. Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése rögzíti, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a *fogyatékkal élőket*. Az Alaptörvény tehát az időseket és a fogyatékkal élőket gondoskodásra szoruló és külön védelmet igénylő csoportként emeli ki. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített a hátrányos megkülönböztetés általános tilalma alóli kivételt jelent az Alaptörvény idézett rendelkezése, amelyek alapján Magyarország az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedéseket is tesz. E rendelkezés értelmében az egyenlőség tartalmi megvalósulását szolgáló, az esélyegyenlőtlenség felszámolása érdekében tett pozitív megkülönböztetés megengedett. Az esélyegyenlőség elősegítése az állam részéről egy jogi lehetőséget biztosít, ugyanakkor bizonyos, valamely tulajdonságuk (pl. testi vagy értelmi fogyatékos) miatti sajátos, kiszolgáltatottabb helyzetük miatt objektíve hátrányba kerülő

---

¹ Lásd 9/1990. (IV. 25.) AB határozat, 21/1990. (X. 4.) AB határozat, 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, 30/1997. (IV. 29.) AB határozat.

személyek csoportjainál az állami beavatkozás *nem fakultatív feladat*: az állam itt köteles hatékony lépéseket tenni az eredendően és súlyosan egyenlőtlen helyzet felszámolására. Az alkotmánybíróági gyakorlat szerint az állam szabadságot élvez abban, hogy milyen módon, milyen jogi, normatív és anyagi eszközökkel teljesíti az esélyegyenlőség előmozdítására vonatkozó alkotmányos kötelezettségét, mint államcél: figyelembe kell venni és mérlegelni lehet az eszközök megválasztásában az állam teherbíró képességét.

Az ENSZ Egyezmény 30. cikk 5. a) és b) pontja alapján azzal a céllal, hogy a fogyatékossgal élő személyek másokkal azonos alapon vehessenek részt a rekreációs, szabadidős és sporttevékenységekben, a részes államok meghozzák a megfelelő intézkedéseket, annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mértékben bátorítsák és előmozdítsák a fogyatékossgal élő személyek részvételét az integrált sporttevékenységekben, minden szinten. A részes államok biztosítják a fogyatékossgal élő személyek számára a fogyatékossgal típusához igazodó, speciális rekreációs és sporttevékenységek szervezésének, fejlesztésének és az ezekben való részvételnek a lehetőségét, valamint hogy e célból ösztönözzék a megfelelő oktatás, edzés és a szükséges források biztosítását, másokkal azonos alapon.

III. Az irányadó alkotmánybíróági gyakorlat, valamint a helyettes államtitkár *válasza alapján* a Sport törvény vizsgált, az olimpiai járadékra való jogosultság megállapítására vonatkozó szabályozása kapcsán álláspontom szerint *nem állapítható meg alapvető joggal kapcsolatos, így különösen az egyenlő bánásmód sérelmét jelentő alapjogi visszásság*. Az olimpiai járadék egyfelől nem alanyi jogon járó kedvezmény, másfelől nem igazolható az önkényes megkülönböztetés akkor, amikor a jogalkotó a szabályozás kialakításakor, a járadékra jogosultak körének megállapításakor az *igazolható, ténylegesen fennálló sportszakmai szempontokra*, azaz a Speciális Olimpia sajátosságaira, lebonyolítási rendjére, szervezésére is figyelemmel van.

A fogyatékossgal élő sportolók mind a Paralimpiai Játékokon, mind a Speciális Olimpián részt vehetnek, azonban ez két, egymástól nagymértékben különböző rendezvény, mások az előtérbe helyezett célok, eltérő a résztvevők köre, valamint az olimpiai mozgalomhoz való viszony. A Paralimpiát a nyári, illetve téli olimpiai játékok helyszínein bonyolítják, az épek versengéseit követően néhány héttel a Nemzetközi Olimpiai Bizottsággal (NOB) szoros együttműködésben, míg a Speciális Olimpiákat jórészt az Amerikai Egyesült Államok különböző városaiban tartják, bár a NOB e játékokat elismeri, közvetlenül nem vesz részt azok lebonyolításában. A résztvevői kör és kategóriák megállapítása mellett a legfontosabb különbségeket mégis a két esemény sportszakmai megközelítése jelenti. A Paralimpia elsősorban az elitsportot kívánja megjeleníteni, míg a Speciális Olimpia inkább a széles körű részvételt és a szellemi fogyatékossgal élő emberek közötti nemzetközi párbeszéd erősítését célozza. A Speciális Olimpiához nem kapcsolódik kiterjedt kvalifikációs versenyrendszer, a résztvevők teljesítményét nem is első sorban egymáshoz, hanem saját képességeikhez mérik, így az itt elért helyezések objektíve nem összemérhetőek a Paralimpián szerzett érmekkel.

Mindez korántsem jelenti azt, hogy a Speciális Olimpián való részvétel, az azon szerzett helyezés vagy érmes hely ne lenne *állami elismerésre* méltó eredmény, ugyanakkor a *jogalkotó mérlegelheti, hogy a hivatalos állami elismerést egyszeri tárgy vagy pénzjutalommal, esetleg további, életjáradék jellegű kedvezménnyel kívánja biztosítani*. A helyettes államtitkár válasza alapján az eddigi tárgyjutalmat 2013-tól kezdődően a Speciális Olimpia esetében, nemcsak az érmes, hanem az 1-8. helyezésig meghatározott pénzjutalom váltja fel, amely azt mutatja, hogy Magyarország a korábnál fokozottabban kívánja elismerni a Speciális Olimpián résztvevő fogyatékossgal élő sportolók teljesítményét, e világszintű, egyre elismertebb sportrendezvény fontos célkitűzéseit. Mindez pedig összhangban áll az ENSZ Egyezmény a fogyatékossgal élő,

ide értve az értelmi vagy komplex (fizikai és értelmi) fogyatékossgal élő személyek sportolásának elősegítésével és ösztönzésével kapcsolatos kötelezettségeivel, amelybe nemcsak a kifejezett versenysport, hanem a széleskörű sportolás támogatása és segítése is beletartozik. Végül megjegyezni kívánom azt, hogy a kiemelkedő sportteljesítmények állami elismerésével kapcsolatos, így például az olimpiai járadék megállapítására vonatkozó szabályozás *folyamatos és rendszeres felülvizsgálatot* igényel, mivel a jelen pillanatban sportszakmailag a keretbe nem illeszthető versenyek elismertsége, az olimpiai mozgalomhoz való kötődése, jellege is változhat, ami már megalapozhatja a későbbiekben a jogosultak körének esetleges kiterjesztését is.

Intézkedésem

Figyelemmel arra, hogy vizsgálatom során alapvető joggal összefüggő visszásságot nem tártam fel, azt külön intézkedés kezdeményezése nélkül zártam le.

Budapest, 2013. szeptember

Prof. Dr. Szabó Máté sk.